

Duizend bommen en poppetjes! Maaike Hartjes' dagboekje over de Kosovo-oorlog

Posted on [31 maart 2021](#) by [Michel De Dobbeleer](#)

'Hartjes'? Zo'n fraaie achternaam kan in Vlaanderen alleen in pseudoniemen. Niet zo bij onze noorderburen. Tot het tegendeel is bewezen ga ik ervan uit dat Maaikes vader gewoon ook zo heet(te). Intussen is de Amsterdamse bijna vijftig, en tekende ze ontelbare autobiografische dagboekstrip(je)s bijeen over thema's als burn-out en reizen/workshops in Hongkong of Zuid-Afrika.

Maar voor *Kibik* is haar tweede boek het interessantst: *Maaikes grote dagboekje* (uit 2002; ze werd toen dertig). De titel is – ondanks dat 'grote' – eigenlijk even minimalistisch als de stripjes en hun stijl zelf, met altijd weer dat empathisch makende Maaikepoppetje. In de eerste helft van het 'dagboekje' (zo'n 250 ongenummerde pagina's) volgen we vooral Maaike en haar vriend Mark, een fan van de koosnaam 'poepie'. Beiden trachten te leven van strips (geen sinecure, maar die vrijheid!) en Maaike maakt met hem herkenbaar de meeste fasen van het broze wonder der liefdesrelatie mee. Wanneer ze beslissen op vakantie te gaan naar Ljubljana ("17-2-99"), weten ze nog niet dat dat de aanleiding vormt voor de tweede dagboekjeshelft.

29 april 1999 (detail)

Ze ontmoeten er een paar Servische striptekenaars en het zijn hun latere ervaringen met de bombardementen en ander oorlogsgeweld in hun thuisbasis en het naburige Kosovo, die vanaf dan centraal staan. Een van hen bleek zowaar Aleksandr Zograf ("Saša"), uit mijn allereerste *Kibikpost*. Ze corresponderen erop los met Maaike, als hun geteisterde internetverbindingen het toelaten tenminste. En Maaike beseft diepmenselijk hoe ze via haar stripjes – die werden voorgepubliceerd – een stem kan geven aan 'gewone ex-Joegoslaven'. Dat is wel nodig, te midden van al die westerse (VS-, NAVO- en andere) retoriek dagelijks in ons nieuws.

11 mei 1999 (detail): dat Belgische Belgrado moet wel de Naamse deelgemeente Belgrade zijn. Zograf zou het er in zijn eigen *Regards from Serbia* (2007: 132) nog een keer over hebben.

Geregeld houdt Maaike het niet meer – en ook voor de doorsnee-lezer (zeker zoveel jaren later) is het soms te veel van het goede. Het getuigt dan ook van zelf- en stijlkennis wanneer het Maaikefiguurtje, de wanhoop nabij – achtergrond alweer pikzwart –, verzucht: “mijn poppetjes zijn te veel poppetjes”. Hier en daar is er zeker ook plaats voor relativerende, anekdotische humor, maar wat aan het eind blijft doorklinken is het morele vraagstuk: (hoe) kunnen we in het Westen onze aandacht houden bij ‘slecht nieuws’ uit de Balkan?

23 april 1999 (detail)

Geplaatst in [Balkanknipsels](#) | Tags: [Joegoslavië](#), [Kosovo](#), [Servië](#), [Slovenië](#), [strips](#)